

Zhytomyr Ivan Franko State University Journal.
Philological Sciences. Vol. 3 (101)

Вісник Житомирського державного
університету імені Івана Франка.
Філологічні науки. Вип. 3 (101)

ISSN (Print): 2663-7642
ISSN (Online): 2707-4463

УДК 81'373.21: 81'373.6

DOI 10.35433/philology.3(101).2023.92-104

МІКРОТОПОНІМІЯ ЗАКАРПАТТЯ – ВАГОМЕ ДЖЕРЕЛО ЕТИМОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ДАВНЬОГО УКРАЇНСЬКОГО АНТРОПОНІМІКОНУ

С. О. Вербич*

Статтю присвячено словотвірній характеристиці відантропонімних мікротопонімів, зафіксованих упродовж другої половини XIX – початку XX ст. на Закарпатті – давно заселеному регіоні України, де автохтонна українська людність здавна контактувала з неслов'янськими етносами – угорським та румунським. Аналізовані назви малих географічних об'єктів почерпнуто з праці відомого філолога та історика О. Л. Петрова "Карпаторуські межові назви з пол. XIX і початку XX ст." (Прага, 1929). Об'єкт дослідження – мікротопоніми Домараджь, Зімір, Пуцатино, Радомир (Радомір) і Собатин. Наведені назви об'єднує їхня посесивна структура, а також відантропонімне походження. Основну увагу зацентовано на структурному та етимологічному аналізі твірних антропонімів Домараджь, *Сімірць, *Пуцата, Радомирць і *Собата. Встановлено, що імена Домараджь, Сімірць, *Всьемирць / *Всьемърць, Радомирць, *Собата, Соб'ята мають паралелі в інших слов'янських мовах і належать до давнього слов'янського антропонімного фонду. Констатовано вторинність імен *Сімірць і *Собата до Всьемирць / Всьемърць, Соб'ята відповідно. З'ясовано семантику антропонімооснов зазначених імен, обґрунтовано їхній дериваційний зв'язок із відповідними двоосновними особовими назвами й гіпокористиками. Реконструйовано праантропонім *Domaradžь. На підставі структурно-словотвірного аналізу вказаних мікротопонімів, похідних від слов'янських двоосновних імен та їхніх структурних варіантів, зроблено висновок про важливість мікротопонімії Закарпаття як джерельної бази для етимологічного дослідження давніх слов'янських антропонімів. Зазначено, що мікротопонімія давно заселених українських регіонів, зокрема Закарпаття, є частиною слов'янського мікротопонімікону, що ставить перед дослідниками перспективне завдання збору, систематизації й фахового аналізу назв малих географічних об'єктів у межах усієї Славії.

Ключові слова: антропонім, гіпокористик, двоосновні імена, мікротопонім, історична мікротопонімія Закарпаття.

* доктор філологічних наук, старший науковий співробітник
провідний науковий співробітник відділу історії української мови та ономастики
(Інститут української мови НАН України)
sviatoverb@ukr.net
0000-0003-4671-1898

MICROTOPONYMY OF TRANSCARPATHIA – A SIGNIFICANT SOURCE OF ETYMOLOGICAL RESEARCH OF ANCIENT UKRAINIAN ANTHROPONYMIKON

Verbych S.O.

The article is devoted to the word-forming analysis of anthroponymic microtoponyms recorded in the 1st third of the 20th century in Transcarpathia. This is one of the long-settled regions of Ukraine, where the autochthonous Ukrainian population has long been in contact with non-Slavic ethnic groups – Hungarian and Romanian. The names of small geographical objects are taken from the works of the famous philologist and historian O.L. Petrova "Carpatorian boundary names from the mid-19th and early 20th centuries." (Prague, 1929). The object of research is microtoponyms Domaradz, Simir, Pushchatyno, Radomyr (Radomir) and Sobatyn. The given names are united by their possessive structure and their anthroponymic origin. Much attention is given to structural and etymological analysis of creative anthroponyms Домарадъ, *Сіміръ, *Пуцама, Радоміръ and *Собама. The semantics of the anthroponymic bases of these names has been clarified, their derivational connection with the corresponding two-base personal names and hypocoristics has been substantiated. Primary forms have been established for the names *Сіміръ and *Собама – Всьеміръ / Всьемъръ, Соб'яма. The proanthroponym *Domaradz has been reconstructed. Conclusions are drawn about the importance of the microtoponymy of Transcarpathia as a source base for the etymological study of ancient Slavic anthroponyms based on the structural and lexical analysis of the specified microtoponyms derived from Slavic dibasic names and their structural variants. It is specially noted that the microtoponymy of long-settled regions Ukrainian regions, in particular Transcarpathia, is part of the Slavic microtoponymicon. This presents researchers with the promising task of collecting, systematizing and expertly analyzing the names of small geographical objects within the boundaries of all of Slavia.

Keywords: anthroponym, hypocoristic, two-base names, microtoponym, historical microtoponymy of Transcarpathia.

Постановка наукової проблеми. З-поміж різних класів власних географічних назв мікротопоніми, тобто формально назви малих топооб'єктів, вирізняються як своєю географічною специфікою – локальні (відомі зазвичай у межах одного населеного пункту) об'єкти, так і мовними та функціональними особливостями: тісно пов'язані з місцевим діалектним ландшафтом, мають обмежену сферу вживання (здебільшого не кодифіковані в спеціальних лексикографічних працях і не відзначені на географічних картах). Такі характерні риси цього різновиду топонімів часто зумовлюють недостатню увагу з боку дослідників до фахового аналізу їхньої структури і твірних основ, що, зрозуміло, несправедливо, адже мікротопоніми, як, зрештою, і гідроніми, ойконіми, ороніми, є унікальним мовним матеріалом, що містить важливу інформацію про історію та географію певної місцевості, матеріальну й

духовну культуру населення, у середовищі якого виникла та чи та назва малого географічного об'єкта. Відповідно важливо констатувати, що деякі мікротопоніми, які дійшли до нашого часу, функціонують у топонімному просторі майже без змін у своїй структурі впродовж тривалого періоду. Крім цього, мікротопоніми, з огляду на своє обмежене вживання на певній території, зазнали менше перекручень і змін, порівняно, наприклад, з ойконімами, з боку як чужоземних адміністрацій [29: 4], так і внаслідок офіційного втручання у сферу власних географічних назв у радянський період. Саме тому власні назви малих топооб'єктів "повніше й точніше зберегли автентичні лексичні, граматичні й фонетичні форми" [29: 4] мови місцевої людності.

Серед низки давно заселених історично-географічних регіонів України заслуговує на увагу Закарпаття, де українське, генетично слов'янське, населення проживає з

давніх часів, принаймні з Раннього Середньовіччя. Водночас цей край характеризується своєю специфічною мовною ситуацією, зумовленою тривалими контактами місцевої української (слов'янської) людності з неслов'янською – угорською та румунською. Такий історичний фактор позначився і на місцевому іменникові, і на тутешніх власних географічних назвах. Серед топонімів, зрозуміло, більше іншомовного впливу зазнали назви поселень, які тривалий період функціонували в іншомовному середовищі – передусім угорському. Безперечно, цього впливу зазнали і закарпатські мікротопоніми, однак не такою значною мірою, як ойконіми. Тому місцеві назви малих географічних об'єктів часто зберігають різнорівневі архаїчні форми, оскільки, за словами відомого українського та угорського філолога Г. М. Стрипського, "это найстаршие памятники истории и языка того народа, который заосновал селитьбу" [25: 9].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Мікротопонімічні студії в Україні активізувалися з кінця 90-х років ХХ ст. [17; 29], проте особливого розмаху набули впродовж останніх двадцяти років ХХІ ст. [1; 2; 3; 10; 15; 16; 19; 20; 24; 39; 40], що зумовлено зростанням уваги дослідників до мікротопонімів як до важливих пам'яток історії мови й культури місцевої людності, що, не зафіксовані в документах і на картах, а відомі лише жителям конкретного терену, можуть невдовзі зникнути з народної пам'яті. Особливий інтерес становлять дослідження, присвячені історичній мікротопонімії давно заселених теренів. Серед них – захищені кандидатські дисертації І. Г. Чеховського, О. С. Мосур [29; 19]. Такі студії дають змогу простежити становлення назв малих географічних об'єктів упродовж тривалого періоду, визначити мовні й позамовні чинники, що вплинули на їх формування та зміни.

Мета дослідження. Важливим джерелом історичної мікротопонімії Закарпаття є праця філолога та історика О. Л. Петрова "Карпаторуські межові назви з пол. ХІХ і початку ХХ ст." (Прага, 1929), у якій зібрано чималу кількість назв малих географічних об'єктів із цього регіону. Об'єкт дослідження в пропонованій статті – почерпнуті із цієї праці мікротопоніми *Домараджь*, *Зімір*, *Пуцатино*, *Радомір* (*Радомір*) і *Собатин*. Наведені назви об'єднує їхня посесивна структура, а також відантропонімне походження. Мета дослідження – схарактеризувати словотвірні особливості зазначених назв, здійснити структурний та етимологічний аналіз твірних антропонімів.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Домараджь – назва пасовища (с. Перечин на Ужанщині [46: 62]; тепер м. Перечин Закарпатської обл.). Фонетична будова мікротопоніма *Домараджь* демонструє місцеву реалізацію історично м'якого -ж'- як -дж'-, яке відбиває результат давньої (праслов'янської) йотової палаталізації приголосного -д-: *dj , *ž. Своєю чергою, зазначена звукова зміна вказує на те, що назва *Домараджь* – це утворення з архаїчним індивідуально-присвійним суфіксом *-jь від двоосновного імені *Домарадь*. Така дериваційна модель дає підстави стверджувати, що в минулому в місцевості, де відзначено мікротопонім *Домараджь*, функціонував відповідний ойконім. Сьогодні ж у слов'янському онімному просторі таку назву поселення відзначено на території Польщі – *Domaradz* (перша письмова згадка – 1359 р. [45: II: 401]). Твірний антропонім *Домарадь* нечастотний у слов'янському іменникові. Найдавніші його фіксації датовані ХІІІ ст.: пор. ст.-пол. *Domarad* [18: 75; 33: 166], похідне *Domaradzko*, 1410 р. [48: I: 141]. Пам'ятки староукраїнської мови

засвідчують композит *Domarad* із 1428 р. [31: 166]. Варто зауважити, що композит *Домарадъ* має варіант *Доморад*, представлений, зокрема, на Закарпатті як прізвище (1415 р. [30: 205]). Відомі такі антропоніми й на території Західної Славії: пол. *Domorad* [31: 166], чes. *Domorád* [41: 22]. З погляду формальної структури наведені власні особові назви містять такі компоненти: перший *дома* (*домо*) – давній прислівник «псл. *doma «*domъ* [8: 2: 107–108], другий – *-рад*, який П.П. Чучка пов'язував із дієсловом *радити* чи *raditi* [31: 166–167]. На мою думку, складник *-рад* співвідносний із первісним прикметником *радъ* «**radъjъ*. Пор. у цьому контексті типологічно споріднений композит **Domatilъ* [37: 72], у складі якого другий компонент прикметник **milъ* «милий». Відповідно семантику двоосновного антропоніма *Домарадъ* мотивувала словосполучка «якому раді вдома». Аналізуючи антропонімні варіанти *Домарадъ* і *Доморадъ*, важливо звернути увагу на архаїчність форм із компонентом *Дома-*, який, власне, відображає псл. **doma*. Продуктивність у праслов'янському антропоніміці композитів із прислівником **doma* на зразок **Domagojъ* [36: 43], **Domatilъ*, **Domatyslъ* [35: 32–33; 37: 72] та ін. – додаткове свідчення давнішого характеру антропонімів із компонентом **doma* порівняно з іменами, що містять складник *домо*, що є, безперечно, пізнішими формами. Їх, напевно, треба трактувати як композити із першим компонентом *Дом-* й сполучним голосним *о*. Пор. ще давнє ім'я *Домославъ*, відоме в різних слов'янських мовах [31: 168]. Архаїчна словотвірна структура композита *Домарадъ*, фіксація його відповідників у двох групах слов'янських мов уможлиблює реконструкцію праформи **Domaradъ* / **domaradъ*, не відзначеної, до речі, у відомому Етимологічному словникові слов'янських мов.

Zimír (*Zimir*) – назва полонини (с. Ясенє на Мараморощині [46: 10]; тепер смт Ясіня Рахівського р-ну Закарпатської обл.). Зазначений мікротопонім співвідносний із гідронімом *Zimír* (пот., п. Лазівщини л. Чорної Тиси п. Тиси л. Дунаю; смт Ясіня Рахівського р-ну Закарпатської обл.; варіант *Зьмър* [22: 214]). Початкове *З-* у цих назвах, на мою думку, вторинне до *С-*. Така фонетична зміна зумовлена, ймовірно, угорськомовним впливом. Щодо цього пор. фіксації в угорських джерелах слов'янського антропоніма *Семир* як *Zemer* (комітат Саболач), *Zemere* (1520 р., комітат Берег [31: 318]). Зміну первісного *с-* на *з-* ілюструють і закарпатські діалекти: пор., наприклад, апелятив *зелер* «селера» [21: 29]. З огляду на викладене доцільно припускати для мікротопоніма *Zimír* початкову форму **Simír*, яку можна порівнювати з місцевим ойконімом *Сімир* (тепер с. *Сімер* Ужгородського р-ну Закарпатської обл.). Назва цього поселення раніше мала форму *Семер* / *Сімер*, на що вказують історичні фіксації: XV ст. – *Szemere* [13: 33], 1773 р. – *Симерь* [14: 121]. Форму ж *Сімир* відзначено пізніше: 1919–1938 рр. – *Simir* (*Oszemere*) [6: 135]. П.П. Чучка закарпатський ойконім *Сімир* (*Сімер*) аналізував як похідний від антропоніма *Сімир* (на Закарпатті відзначений як прізвище *Сімирь*), розглядаючи його в колі слов'янських композитних імен на зразок *Semirad*, *Semirod*, перший компонент яких *Sem-* «псл. **sěmъja* «особа, сім'я» [31: 321]. Наведені історичні форми ойконіма *Сімир* / *Сімер*, а також гідроніма *Zimír* – *Зьмър*, співвідносного з аналізованим мікротопонімом, уможливають їх зіставлення зі ст.-пол. особовою назвою *Siemir*, XIII ст. [48: II: 419], *Siemierz*, 1448 р. [50: V: 59], давньослов'янським композитом *Семиръ* [18: 176], болг. антропонімом *Семир* («**Всемир*) [9: 56], пол. ойконімом *Siemierz* у Томашовському пов. [49: X: 546], мікротопонімом

Siemierz (поблизу Перемишля): *Łąka na Siemierzu, las nad odszarzem Siemierz* [14: 121]. У наведених власних назвах чітко простежуємо складники *Ce(i)-* та *-мир / -mierz*. Перший із них, найімовірніше, займенникового походження. Свого часу П.П. Чучка звернув увагу на труднощі атрибуції цього компонента: чи із вказівного займенника *сь-*, чи із означального займенника *вьсе* [31: 318] (*вьсь*). На мою думку, препозитивний компонент *Ce(i)-* треба все-таки пов'язувати із займенником *вьсь*. На це опосередковано вказують такі фактори: 1) виразніша побажальна семантика для композита зі складниками *вьсе-* і *-миръ* (*псл. *mirъ* 'мир, згода' [8: 3: 463]) / *-мъръ* (*псл. *mъръ* 'герман. *māri* 'відомий, славний' [44: 55]) – 'весь мир' чи 'весь великий (відомий), славний', ніж із компонентом *сь-* 'цей'; 2) висока частотність у слов'янському антропоніміконі саме композитів із першим складником *Вьсе-* (*псл. *vьse: *Vьseborъ, *Vьsebratъ, *Vьsebudъ, *Vьsedorgъ, *Vьsedrugъ, *Vьsegněvъ, *Vьsegodъ, *Vьsegojъ, *Vьsel'ubъ, *Vьsel'utъ, *Vьsemilъ, *Vьseměrъ / *Vьsemirъ, *Vьsemōdъ, *Vьsemyslъ, *Vьseněgъ, *Vьseradъ, *Vьseslavъ, *Vьsetěxъ, *Vьsevidъ, *Vьsevoldъ* [36: 292–294]. Зважаючи на такі міркування, аналізований мікротопонім **Сімір* (антропоніма **Сімір* (**Вьсеміръ / *Вьсемъръ* (*псл. *Vьsemirъ / *Vьseměrъ*). Щодо рефлексії голосного *е* в займеннику *вьсе* як *і* (*ѣ*) пор. відповідну зміну у формах ст.-укр. займенника *весь*: *всьго* (1394 р.), *всьму* (1448 р.), *вьсь* (1435 р.) [23: 1: 168–169]. Версія про тлумачення антропоніма *Сімір* (*Семир* як усіченої форми композита *Сі[ми]мир* (*Sēmimir*) [42: II: 471; 31: 321] чи *Семі[рад]* або *Се[ли]мир* [27: 195], на мою думку, малоімовірна з огляду на очевидніший зв'язок аналізованої особової назви з композитом **Вьсеміръ / *Вьсемъръ*. Пор. численні факти редукції початкового *Вь-* після

занепаду редукованого *Ь* в інших подібних онімах: укр. ойконім *Сенізіє* на Хмельниччині, рос. мікротопонім *Сеславль путь* на Новгородщині, ойконім *Семилово* в колишньому Костромському пов., ст.-пол. антропонім *Shebor*, макед. ойконім *Себрат*, блр. ойконім *Седруж*, ст.-чеськ. ім'я *Seteh*, ст.-серб. ім'я *Севладъ* (*псл. *Vьseněgъ, *Vьseslavъ, *Vьsemilъ, *Vьseborъ, *Vьsebratъ, *Vьsedrugъ, *Vьsetěxъ, *Vьsevoldъ* [36: 291–294] і гіпотетичний характер синкопи чи апокопи в моделях *Сімір* (*Сі[ми]мир*, *Семир* (*Се[ли]мир*, *Семі[рад]*).

Пуцатино – мікротопонім (без означення типу об'єкта) (с. Чинадієво в Березькій землі [46: 39]; тепер смт Чинадійово Мукачівського р-ну Закарпатської обл.). Формальна структура цієї назви чітко вказує на її словотвір: утворення з присвійним суфіксом *-ин-* від антропоніма **Пуцата*. У сучасному українському антропоніміконі така назва невідома. Не простежуємо її і в іменникові інших слов'янських мов. Морфемна будова антропоніма **Пуцата* дає підстави аналізувати його в колі слов'янських власних особових назв із формантом *-ат-* / *-ят-* на зразок *Борята*, *Будята*, *Гостята*, *Милята*, *Мыслята*, *Тьшата*. Варто зазначити, що в теперішньому українському іменникові антропоніми із цими суфіксами не поширені й належать до непродуктивного типу. Це зумовлено, напевно, тим, що відповідні імена функціонували переважно в дохристиянський період життя наших предків, хоч побутували також і після охрещення давніх українців, тобто після 988 р. Такі особові імена відзначені в ранній історичний період розвитку слов'янських мов, наприклад: д.-р. *Вьшата*, XI ст. [31: 100], давньосл. *Голята*, XII–XIII ст. [31: 130–131], д.-р. *Жидята*, XI ст. [26: 149], д.-р. *Путата* (ім'я воєводи Свенельда [7: 112]). Дослідники зауважують, що первісно антропоніми із цим формантом позначали дітей, нащадків особи, ім'я якої відображено в основі

відповідної власної особової назви. У пізніший період за допомогою цих суфіксів утворювали імена від інших антропонімів [6: 18], наприклад: *Манята (с. *Манятин* Шепетівського р-ну Хмельницької обл.) ~ *Манимир*, *Манислав* [4: 31]. У контексті викладеного власну особову назву *Пуцата можна кваліфікувати як утворення з формантом *-am-* / *-ям-* від твірного імені *Пуц* / *Пуца*, відзначеного в різних слов'янських мовах. Пор., наприклад, ст.-рос. *Пуца*, 1500 р. [26: 328], ст.-пол. *Puszcz*, 1352 р., пол. *Puszcz* [48: II: 323], похідне чes. *Puštova* [41: 130], споріднене хорв. *Pust* [43: 539]. Наведені власні особові назви з огляду на їхню фонетику доцільно етимологізувати в колі лексики гнізда псл. **pust-* / **pušč-* на зразок ст.-укр. *пуцати* 'залишати осторонь', 1430 р. [23: 2: 278] (псл. *puščati (*pustjati – ітеративна форма від *pustiti [8: 4: 638]). Зауважмо, що імена *Пуц* / *Пуца* можна розглядати як відапелятивні, так і такі, що постали як гіпокористики з подальшою *j-*суфіксацією від композита на зразок *Pustimir* / *Pustiměr* [42: II: 336].

Радомир (с. Богдан на Мараморощині [46: 3]; тепер с. Богдан Рахівського р-ну), *Радомир* (с. Луги на Мараморощині [46: 17]; тепер с. Луги Рахівського р-ну Закарпатської обл.) – назва потоку (у Словникові гідронімів України її не відзначено). Зазначений гідронім (мікрогідронім?) постав на основі первинної форми *Радомирь*. Наведені вище форми *Радомир* і *Радомир* виникли внаслідок ствердіння м'якого *р'*. За тією ж моделлю постали відомі укр. ойконіми *Володимир* (на Волині), *Житомир* (*Володимирь / *Володмѣрь [7: 33–34] *Житомирь*). Назву *Радомирь* утворено за посесивною моделлю з архаїчним індивідуально-присвійним суфіксом **-jь*. З погляду морфологічної структури топоніми із цим формантом належали до категорії присвійних прикметників і вказували на належність певного географічного

об'єкта особі, названої ім'ям, відображеним у твірній основі відповідного топоніма. Закономірно, що деривати з індивідуально-присвійним суфіксом **-jь* найбільшою мірою представлені в ойконімії, адже цей формант указував на власницьке володільницько-маєткове відношення особи, ім'я якої ілюструє ойконімооснова, до поселення [14: 102]. Утворення із цим суфіксом трапляються і серед мікротопонімів та гідронімів (пам'ятки давньоукраїнської мови засвідчують назви таких топооб'єктів, починаючи з XII ст. й у пізніші часи [14: 103]), які, проте, не первинні, а вторинні (результат трансонімізації) щодо ойконімів з огляду на присвійну функцію суфікса **-jь*. До речі, в українському гідроніміконі такі назви непоодинокі. Пор., наприклад, назви гідрооб'єктів *Домажир*, *Ждимир*, *Либохора*, *Літмир* та ін. у басейнах Дністра й Тиси [22: 180, 194, 313, 321]. Зважаючи на це, можна припустити вторинність гідроніма (мікрогідроніма) *Радомирь* до незасвідченої тепер на Закарпатті відповідної назви поселення. В основі цього топоніма – двоосновне давньослов'янське ім'я *Радомирь*. Слов'янські пам'ятки фіксують його з X ст. Ідеться, зокрема, про болгарську особову назву *Радомир* [10: 187]. Споріднені антропоніми відзначені в різних слов'янських регіонах, причому здебільшого в складі ойконімів, пор., наприклад, назви населених пунктів: рос. *Радомерь*, сльн. *Radomerje* [32: 318], пол. *Radomierz* [48: II: 332] та ін. Пор. також хорв. патронім *Radomirović* [43: 546]. Важливо відзначити, що власна особова назва *Радомир* функціонувала в староукраїнський період і на Закарпатті. П.П. Чучка, покликаючись на історичні джерела, наводить композит *Радомир*, відзначений у 1401 р. у с. Королевому [31: 297]. У досліджуваному регіоні відоме також і прізвище *Радомир* (зафіксоване вже в 1435 р. [32: 476]). Поширення композитів *Радомир* /

Радомер у східному, західному й південному слов'янських ареалах, а також похідних топонімів – переконливе свідчення праслов'янської природи цього антропоніма, що й підтверджує реконструкція праформ *Radomirь / *Radoměrь [32: 318].

Собатин – частина села (с. Іза на Мараморощині [46: 10]; тепер с. Іза в складі Хустської міської громади). Цей мікротопонім має паралелі на Закарпатті з-поміж інших власних географічних назв: ойконім *Собатин* (тепер у Хустському р-ні), гідронім *Собáтин* (пот., п. Іршави п. Боржави п. Тиси л. Дунаю; с. *Собатин* Іршавського р-ну; 1341 р. – *Zabatpathaka* [22: 514]). Словотвірна модель топоніма *Собатин* переконливо вказує на його посесивну (присвійний прикметник) структуру й дає підстави аналізувати в колі утворень із присвійним суфіксом *-ин*. Така дериваційна особливість цієї назви свідчить про вторинність гідроніма *Собатин* щодо суміжного ойконіма. В основі мікротопоніма (ойконіма) *Собатин* – незасвідчений у доступних джерелах антропонім *Собата [28: 189]. Дослідник прикарпатсько-закарпатського топонімікону М.Л. Худаш аналізував цю власну особову назву як дериват із суфіксом *-ат-* від антропоніма *Собь*, що, відповідно, виник способом усічення другого компонента слов'янських імен-комполітів на зразок *Собеборь*, *Собемирь*, *Собимысль* [28: 189]. На мою думку, зазначене ім'я *Собата не первинне. Підстави для такого припущення дає порівняння твірного імені *Собата й похідних мікротопоніма та ойконіма *Собатин* із формально спорідненими онімами: назвами населених пунктів: укр. *Соб'ятин* на Волині, блр. *Соб'ятино* на Гроденщині [47: VIII: 408], пол. *Sobiecin* у Перемишльському краї [12: 285] (Перемишльщина (нині на території Польщі) – етнічні українські землі), ст.-пол. антропонімом *Sobięta* [50: V: 138]. З огляду на це особову назву *Собата

можна кваліфікувати як фонетично вторинну форму до реально засвідченого антропоніма *Соб'ята*, враховуючи втрату пом'якшення губного **б'** на слов'янському діалектному ґрунті. Таке фонетичне явище засвідчують слов'янські оніми. Звернімо увагу, наприклад, на ствердіння первісно пом'якшеного губного **в'** у складі давньослов'янського антропоніма *Славата*, XI ст. [18: 179], чес. особової назви *Slavata* [41: 148] ‹ *Слав'ята* ‹ *Слов'ята* ‹ псл. *slovēta [4: 32]. Зважаючи на функціональні особливості суфікса *-ят-* – творення імен від інших антропонімів, зокрема комполітів [5: 18], ім'я *Соб'ята* можна етимологізувати як гіпокористик (способом усічення другого складника імені-комполіта з дальшою суфіксацією) від двоосновних давньослов'янських імен на зразок *Собьборь*, *Собьмысль*, *Собьрадъ*, *Собьславъ* [31: 326], препозитивний складник яких *Собь-* ‹ зворотного займенника *собь* (укр. *собі*) у формі давального відмінка одн. Принагідно варто зазначити, що, наприклад, одне із цих імен – *Собьславъ* – відзначене в досліджуваному регіоні в 1-й пол. XIII ст.: 1220, 1250 рр. – *Zoboslou* [31: 326]. Щодо комполітів із першим компонентом *Собь-*, то вони відомі в слов'янському антропоніміконі вже з IX ст. і мають праслов'янську архаїку [35: 38–39].

Висновки та перспективи дослідження. Підсумовуючи результати структурного, словотвірного й етимологічного аналізу закарпатських мікротопонімів *Домараджь*, *Зімір*, *Пуцатино*, *Радомир* (*Радомір*), *Собатин*, можемо зробити такі висновки:

1. Схарактеризовані мікротопоніми, похідні від слов'янських двоосновних імен та їхніх структурних варіантів, переконливо свідчать про важливість мікротопонімії Закарпаття (давнього слов'янського регіону) як джерельної бази для етимологічного дослідження антропонімної лексики.

2. Твірні для проаналізованих мікротопонімів імена *Домарадъ*, *Сімірь* ‹ **Всьемиръ* / **Всьемърь*, *Радомиръ*, **Собата* ‹ *Соб'ята* мають паралелі в інших слов'янських мовах і належать до давнього слов'янського антропонімного фонду.

3. Власні особові назви **Пуцата* і **Собата* ‹ *Соб'ята*, розглянуті в складі інших слов'янських антропонімів із суфіксом *-ат-* / *-ят-*, указують на поширеність у слов'янському онімному просторі гіпокористиків, похідних від композитних імен.

4. Реконструкція праантропоніма **Domaradъ* доповнює чималий український фрагмент праслов'янського антропонімікону, відновленого в авторитетних

лексикографічних працях, присвячених реконструкції праслов'янського іменника [32; 33; 34; 35; 36; 37; 38].

Мікротопонімія давно заселених українських регіонів, зокрема Закарпаття, є частиною слов'янського мікротопонімікону, що ставить перед дослідниками перспективне завдання збору, систематизації й фахового аналізу назв малих географічних об'єктів у межах усієї Славії. Його реалізація дасть змогу зробити вагомий внесок у розв'язання актуальних проблем слов'янського етно- та лінгвогенезу [51: 95].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЕЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Баньої В. Ф. Мікротопонімія басейну річки Ужа (на матеріалі українських говірок Закарпаття): дис. ... канд. філол. наук; 10.02.01. Івано-Франківськ, 2009. 202 с.
2. Білінська Л. П. Формування мікротопонімії Покуття: автореферат дис. ... канд. філол. наук; 10.02.01. Івано-Франківськ, 2012. 17 с.
3. Вебер Н. В. Мікроойконімія Івано-Франківщини: автореферат дис. ... канд. філол. наук; 10.02.01. Івано-Франківськ, 2012. 20 с.
4. Вербич С. О. Реконструктивні можливості подільської ойконімії (антропоніми на *-ат-* / *-ят-* у назвах поселень). *Студії з ономастики та етимології. 2018* / Відп. ред. В.П. Шульгач. Київ, 2018. С. 27–36.
5. Гумецька Л. Л. Ономастичний компонент *-ят-* в українській мові. *Слов'янське мовознавство*. Київ: Вид-во АН УРСР, 1962. Вип. 4. С. 17–32.
6. Достал Я. Підкарпатська Русь (Закарпаття періоду Чехословацької Республіки: 1919–1938 рр.): путівник-довідник / перекл., упоряд., доповн. Ю. Фатули. Ужгород: Карпати, 2014. 310 с.
7. Етимологічний словник літописних географічних назв Південної Русі / Відп. ред. О. С. Стрижак. Київ: Наукова думка, 1985. 256 с.
8. Етимологічний словник української мови: У 7 т. / За ред. О.С. Мельничука. Київ: Наукова думка, 1982–2012. Т. 1–6–.
9. Заимов Й. Български именник. Софія: БАН, 1988. 311 с.
10. Заїнчовська О. В. Мікротопонімія південно-східного Поділля: автореферат дис. ... канд. філол. наук; 10.02.01. Кіровоград, 2009. 20 с.
11. Илчев С. Речник на личните и фамилините имена у българите. Софія: БАН, 1969. 832 с.
12. Йосифінська (1785–1788) і Францисканська (1812–1820) метрики. Перші поземельні кадастри Галичини. Показчик населених пунктів / Відп. ред. П. Захарчишина. Київ: Наукова думка, 1965. 356 с.
13. Кобаль Й. Соломоново – село у межиріччі. Ужгород: ІВА, 2012. 72 с.
14. Купчинський О. А. Двочленні географічні назви України на **-јь* (Матеріали до українського топонімічного словника). *Питання історії української мови* / Відп. ред. Л. Л. Гумецька. Київ: Наукова думка, 1970. С. 101–129.

15. Лісняк Н. І. Мікротопонімія Західного Поділля: автореферат дис. ... канд. філол. наук; 10.02.01. Ужгород, 2004. 20 с.
16. Лужецька О. Б. Мікротопонімія Південно-Західного Опілля: дис. ... канд. філол. наук; 10.02.01. Тернопіль, 2014. 368 с.
17. Михальчук О. І. Мікротопонімія Підгір'я: автореферат дис. ... канд. філол. наук; 10.02.01. Київ, 1998. 16 с.
18. Морошкин М. Славянскій именовослов или собрание славянских личных имен в алфавитном порядке. Санктпетербург, 1867. 321 с.
19. Мосур О. С. Мікротопонімія кінця XVIII – XIX століття: Самбірський циркул: дис. ... канд. філол. наук; 10.02.01. Львів, 2019. 572 с.
20. Ординська І. Я. Мікротопонімія Північної Хмельниччини: автореф. дис. ... канд. філол. наук; 10.02.01. Вінниця, 2020. 18 с.
21. Сірка Й., Муличак Ю., Баушенко А. Короткий словник говірки села Ублі. Зіген, Пряшів, 1999. 63 с.
22. Словник гідронімів України / І. М. Желізняк, А. П. Корепанова, А. Т. Масенко та ін. Київ: Наукова думка, 1979. 781 с.
23. Словник староукраїнської мови XIV–XVI століть / Ред. кол. Д. Г. Гринчишин, Л. А. Гумецька (голова), І. М. Керницький. Київ: Наукова думка, 1977–1978. Т. 1–2.
24. Сокіл Н. В. Мікротопонімія Сколівщини. Львів: Афіша, 2008. 205 с.
25. Стрипській Я. Н. Гдѣ документи старшей истории Подкарпатской Руси? О межевыхъ названияхъ. Ужгородъ, 1924. 66 с.
26. Тупиковъ Н. М. Словарь древне-русскихъ личныхъ собственныхъ именъ. С.-Петербургъ: Типографія Н. Н. Скороходова, 1903. 857 с.
27. Худаш М. А., Демчук М. О. Походження українських карпатських і прикарпатських назв населених пунктів (відантропонімії утворення). Київ: Наукова думка, 1991. 267 с.
28. Худаш М. А. Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (утворення від слов'янських автохтонних відкомполітичних скорочених особових власних імен). Київ: Наукова думка, 1995. 362 с.
29. Чеховський І. Мікротопонімія Чернівецької області в історичному аспекті (утворення на базі народної географічної термінології): дис. ... канд. істор. наук. Чернівці, 1996. 327 с.
30. Чучка П. П. Прізвища закарпатських українців: Історико-етимологічний словник. Львів: Світ, 2005. 702 с.
31. Чучка П. П. Слов'янські особові імена українців. Історико-етимологічний словник. Ужгород: Lira, 2011. 429 с.
32. Шульгач В. П. Нариси з праслов'янської антропонімії. Київ: Довіра, 2008. Ч. I. 413 с.
33. Шульгач В. П. Нариси з праслов'янської антропонімії. Київ, 2015. Ч. II. 504 с.
34. Шульгач В. П. Нариси з праслов'янської антропонімії. Київ, 2016. Ч. III. 472 с.
35. Шульгач В. П. Нариси з праслов'янської антропонімії. Київ, 2017. Ч. IV. 488 с.
36. Шульгач В. П. Нариси з праслов'янської антропонімії. Київ, 2018. Ч. V. 440 с.
37. Шульгач В. П. Нариси з праслов'янської антропонімії. Київ, 2019. Ч. VI. 416 с.
38. Шульгач В. П. Нариси з праслов'янської антропонімії. Київ, 2022. Ч. VII. 384 с.
39. Яніцька Н. Р. Мікротопонімія центральних та східних районів Львівської області: автореферат дис. ... канд. філол. наук; 10.02.01. Львів, 2012. 18 с.
40. Янчишина Я. В. Мікротопонімія Центральної Хмельниччини: автореферат дис. ... канд. філол. наук; 10.02.01. Вінниця, 2021. 20 с.
41. Beneš J. O českých příjmeních. Rejstříky / Sest. V. Doležalová. Praha, 1970. 203 s.
42. Hošák L., Šrámek R. Místní jména Moravě a ve Slezsku. Praha, 1970. D. 1; 1980. D. 2.

43. Leksik prezimena Socijalističke Republike Hrvatske / V. Putanec, V. Šimunović. Zagreb: Institut za jezik, 1976. 772 s.
44. Milewski T. Dwa ujęcia problem granic prasłowiańskiego obszaru językowego. *Rocznik Slawistyczny*. 1960. T. XXI. Cz. 1. S. 41–76.
45. Nazwy miejscowe Polski: historia, pochodzenie, zmiany / Ed. by K. Rymuta, B. Czopek-Kopciuch, U. Bijak. Kraków: Wyd-wo Instytutu języka polskiego PAN, 1997–2019. T. I–XV–.
46. Petrov A. Karpatoruské pomístní názvy z pol. XIX a z poč. XX st. (Карпаторусскія межевыя названія изъ пол. XIX и изъ начала XX в.). Praha: Nakl. Československej akademie věd, 1929. 220 s.
47. Russisches geographisches Namenbuch / Begr. von M. Vasmer. Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1962–1981. Bd I–X.
48. Rymut K. Nazwiska polaków. Słownik historyczno-etymologiczny. Kraków: Wyd-wo Instytutu języka polskiego PAN, 1999–2001. T. I–II.
49. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. Warszawa: Nakl. F. Sulimierskiego, W. Walewskiego, 1880–1902. T. I–XV.
50. Słownik staropolskich nazw osobowych / Ed. by W. Taszyckiego. Wrocław: Wyd-wo PAN, 1965–1985. T. I–VII.
51. Torkar S. Mikrotoponimia górnej doliny Baczy w zachodniej Słowenii. *Toponimia i oronimia* / Ed. by A. Cieślukowej i B. Czopek-Kopciuch. Kraków, 2001. S. 87–96.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Banoi, V. F. (2009). Mikrotoponimiiia baseinu richky Uzha (na materialii ukrainskykh hovirok Zakarpattia) [Microtoponymy of the Uzha River basin (based on the Ukrainian dialects of Transcarpathia)]: PhD(c) thesis; 10.02.01. Ivano-Frankivsk. 202 p. [in Ukrainian].
2. Bilinska, L. P. (2012). Formuvannia mikrotoponimii Pokuttia [Formation of the microtoponymy of Pokuttia]: PhD(c) thesis abstract; 10.02.01. Ivano-Frankivsk. 17 p. [in Ukrainian].
3. Veber, N. V. (2012). Mikroikonimiiia Ivano-Frankivshchyny [Microooyconymics of Ivano-Frankivsk region]: PhD(c) thesis abstract; 10.02.01. Ivano-Frankivsk. 20 p. [in Ukrainian].
4. Verbych, S. O. (2018). Rekonstruktyvni mozhlyvosti podilskoi oikonimii (antroponimy na -at- / -iat- u nazvakh poselen) [Reconstructive possibilities of Podil oikonymy (anatroponyms with -at- / -yat- in the names of settlements)]. *Studii z onomastyky ta etymolohii. 2018* / Ed. by V.P. Shulhach. Kyiv. P. 27–36. [in Ukrainian].
5. Humetska, L. L. (1962). Onomastychnyi komponent -iat- v ukrainskii movi [The onomastic component -yat- in the Ukrainian language]. *Slov'ianske movoznavstvo*. Kyiv: Vyd-vo AN URSSR. Iss. 4. P. 17–32. [in Ukrainian].
6. Dostal, Ya. (2014). Podkarpatska Rus (Zakarpattia periodu Chekhoslovatskoi Respubliky: 1919–1938 rr.): putivnyk-dovidnyk [Podkarpatska Rus (Transcarpathia during the period of the Czechoslovak Republic: 1919–1938): guidebook] / transl., arranged by. Yu. Fatula. Uzhhorod: Karpaty. 310 p. [in Ukrainian].
7. Etymolohichniy slovnyk litopysnykh heohrafichnykh nazv Pivdennoi Rusi [Etymological dictionary of historical geographical names of Southern Russia] / Ed. by O. S. Stryzhak. Kyiv: Naukova dumka, 1985. 256 p. [in Ukrainian].
8. Etymolohichniy slovnyk ukrainskoi movy: U 7 t. [Etymological dictionary of the Ukrainian language: In 7 vol.] / Ed. by O. S. Melnychuk. Kyiv: Naukova dumka, 1982–2012. Vol. 1–6. [in Ukrainian].
9. Zaimov, J. (1988). Blgarski imennik [Bulgarian personal name]. Sofiya: BAN. 311 p. [in Bulgarian].

10. Zainchkovska, O. V. (2009). Mikrotoponimiia pivdenno-skhidnoho Podillia [Microtoponymy of southeastern Podillia]: PhD(c) thesis abstract; 10.02.01. Kirovohrad. 20 p. [in Ukrainian].
11. Ilchev, S. (1969). Rechnik na lichnite i familnite imena u blgarite [Dictionary on personal and surname names of the Bulgarians]. Sofiya: BAN. 832 p. [in Bulgarian].
12. Yosyfinska (1785–1788) i Frantsyskanska (1812–1820) metryky. Pershi pozemelni kadastry Halychyny. Pokazhchyk naselenykh punktiv [Josephine (1785–1788) and Franciscan (1812–1820) metrics. The first land cadastres of Galicia. Index of settlements] / Ed. by P. Zakharchyshyn. Kyiv: Naukova dumka, 1965. 356 p. [in Ukrainian].
13. Kobal, Y. (2012). Solomonovo – selo u mezhyrichchi [Solomonovo is a village in the middle of the river]. Uzhhorod: IVA. 72 p. [in Ukrainian].
14. Kupchynskyi, O. A. (1970). Dvochlenni heohrafichni nazvy Ukrainy na *-j (Materialy do ukrainskoho toponimichnoho slovnyka) [Two-part geographical names of Ukraine with *-jъ (Materials for the Ukrainian toponymic dictionary)]. *Pytannia istorii ukrainskoi movy* / Ed. by L.L. Humetsko. Kyiv: Naukova dumka. P. 101–129. [in Ukrainian].
15. Lisniak, N. I. (2004). Mikrotoponimiia Zakhidnoho Podillia [Microtoponymy of Western Podillia]: PhD(c) thesis abstract; 10.02.01. Uzhhorod. 20 p. [in Ukrainian].
16. Luzhetska, O. B. (2014). Mikrotoponimiia Pivdenno-Zakhidnoho Opillia [Microtoponymy of South-Western Opilya]: PhD(c) thesis; 10.02.01. Ternopil. 368 p. [in Ukrainian].
17. Mykhalchuk, O. I. (1998). Mikrotoponimiia Pidhir'ia [Microtoponymy of Pidhirya]: PhD(c) thesis abstract; 10.02.01. Kyiv. 16 p. [in Ukrainian].
18. Moroshkin, M. (1867). Slavyanskij imenoslov ili sobranie slavyanskikh lichnykh imen v alfavitnom poryadke [Slavic name book or a collection of Slavic personal names in alphabetical order]. Sanktpeterburg. 321 p. [in Russian].
19. Mosur, O. S. (2019). Mikrotoponimiia kintsia XVIII – XIX stolittia: Sambirskyi tsyrkul [Microtoponymy of the late 18th-19th centuries: Sambir circular]: PhD(c) thesis; 10.02.01. Lviv. 572 p. [in Ukrainian].
20. Ordynska, I. Ya. (2020). Mikrotoponimiia Pivnichnoi Khmelnychchyny [Microtoponymy of Northern Khmelnytskyi region]: PhD(c) thesis abstract; 10.02.01. Vinnytsia. 18 p. [in Ukrainian].
21. Sirka, Y., Mulychak, Yu., Baushenko, A. (1999). Korotkyi slovnyk hovirky sela Ubli [A short dictionary of Ubli dialect]. Zigen, Priashiv. 63 p. [in Ukrainian].
22. Slovnyk hidronimiv Ukrainy [Dictionary of hydronyms of Ukraine] / I. M. Zheliezniak, A. P. Korepanova, L. T. Masenko et al. Kyiv: Naukova dumka, 1979. 781 p. [in Ukrainian].
23. Slovnyk staroukrainskoi movy XIV–XVI stolit [Dictionary of the Old Ukrainian language of the 14th–16th centuries] / ed. by D. H. Hrynchyshyn, L. L. Humetska, I. M. Kernytskyi. Kyiv: Naukova dumka, 1977–1978. Vol. 1–2 [in Ukrainian].
24. Sokil, N. V. (2008). Mikrotoponimiia Skolivshchyny [Microtoponyms of Skolivshchyna]. Lviv: Afisha. 205 p. [in Ukrainian].
25. Stripskij, Ya. N. (1924). Gde dokumenty starshej istorii Podkarpatskoj Rusi? O mezhevyh nazvaniyah [Where are the documents of the older history of Subcarpathian Rus? About boundary names]. Uzhgorod, 1924. 66 p. [in Old Slavic].
26. Tupikov, N. M. (1903). Slovar' drevne-russkikh lichnykh sobstvennykh imen [Dictionary of Old Russian personal proper names]. S.-Peterburg: Tipografiya N.N. Skorohodova. 857 p. [in Russian].
27. Khudash, M. L., Demchuk, M. O. (1991). Pokhodzhennia ukrainskykh karpatskykh i prykarpatskykh nazv naselenykh punktiv (vidantroponimni utvorennia) [Origin of

- Ukrainian Carpathian and Pre-Carpathian names of settlements (anthroponymic formations)]. Kyiv: Naukova dumka. 267 p. [in Ukrainian].
28. Khudash, M. L. (1995). *Ukrainski karpatski i prykarpatski nazvy naselenykh punktiv (utvorennia vid slov'ianskykh avtokhtonnykh vidkompozytnykh skorochenykh osobovykh vlasnykh imen)* [Ukrainian Carpathian and Pricarpathian names of settlements (formation from Slavic autochthonous composite abbreviated personal proper names)]. Kyiv: Naukova dumka. 362 p. [in Ukrainian].
  29. Chekhovskiy, I. (1996). *Mikrotoponimiia Chernivetskoï oblasti v istorychnomu aspekti (utvorennia na bazi narodnoi heohrafichnoi terminolohii)* [Microtoponyms of Chernivtsi region in historical aspect (formation based on folk geographical terminology)]: HistD (c) thesis. Chernivtsi. 327 p. [in Ukrainian].
  30. Chuchka, P. P. (2005). *Prizvyshcha zakarpatskykh ukrainsiv: Istoryko-etymolohichni slovnyk* [Surnames of Transcarpathian Ukrainians: Historical and etymological dictionary]. Lviv: Svit. 702 p. [in Ukrainian].
  31. Chuchka, P. P. (2011). *Slov'ianski osobovi imena ukrainsiv. Istoryko-etymolohichni slovnyk* [Slavic personal names of Ukrainians. Historical and etymological dictionary]. Uzhhorod: Lira. 429 p. [in Ukrainian].
  32. Shulhach, V. P. (2008). *Narysy z praslov'ianskoï antroponimii* [Essays on Proto-Slavic anthroponymy]. Kyiv: Dovira. P. I. 413 p. [in Ukrainian].
  33. Shulhach, V. P. (2015). *Narysy z praslov'ianskoï antroponimii* [Essays on Proto-Slavic anthroponymy]. Kyiv. P. II. 504 p. [in Ukrainian].
  34. Shulhach, V. P. (2016). *Narysy z praslov'ianskoï antroponimii* [Essays on Proto-Slavic anthroponymy]. Kyiv. P. III. 472 p. [in Ukrainian].
  35. Shulhach, V. P. (2017). *Narysy z praslov'ianskoï antroponimii* [Essays on Proto-Slavic anthroponymy]. Kyiv. P. IV. 488 p. [in Ukrainian].
  36. Shulhach, V. P. (2018). *Narysy z praslov'ianskoï antroponimii* [Essays on Proto-Slavic anthroponymy]. Kyiv. P. V. 440 p. [in Ukrainian].
  37. Shulhach, V. P. (2019). *Narysy z praslov'ianskoï antroponimii* [Essays on Proto-Slavic anthroponymy]. Kyiv. P. VI. 416 p. [in Ukrainian].
  38. Shulhach, V. P. (2022). *Narysy z praslov'ianskoï antroponimii* [Essays on Proto-Slavic anthroponymy]. Kyiv. P. VII. 384 p. [in Ukrainian].
  39. Yanitska, N. R. (2012). *Mikrotoponimiia tsentralnykh ta skhidnykh raioniv Lvivskoi oblasti* [Microtoponymy of central and eastern districts of Lviv region]: PhD(c) thesis abstract; 10.02.01. Lviv. 18 p. [in Ukrainian].
  40. Yanchyshyna, Ya.V. (2021). *Mikrotoponimiia Tsentralnoi Khmelnychchyny* [Microtoponymy of Central Khmelnytskyi region]: PhD(c) thesis abstract; 10.02.01. Vinnytsia. 20 p. [in Ukrainian].
  41. Beneš, J. (1970). *O českých příjmeních. Rejstříky* [About Czech surnames. Registers] / arranged by V. Doležalová. Praha. 203 p. [in Czech].
  42. Hosák, L., Šrámek, R. (1970, 1980). *Místní jména Moravě a ve Slezsku* [Local names in Moravia and Silesia]. Praha. Vol. 1; Vol. 2. [in Czech].
  43. *Leksik prezimena Socijalističke Republike Hrvatske* [Lexicon of surnames of the Socialist Republic of Croatia] / V. Putanec, V. Šimunović. Zagreb: Institut za jezik, 1976. 772 p. [in Croatian].
  44. Milewski, T. (1960). *Dwa ujęcia problem granic prasłowiańskiego obszaru językowego* [Two approaches to the problem of the borders of the Proto-Slavic language area]. *Rocznik Slawistyczny*. Vol. XXI. P. 1. P. 41–76. [in Polish].
  45. *Nazwy miejscowe Polski: historia, pochodzenie, zmiany* [Place names of Poland: history, origin, changes] / Ed. by K. Rymut, B. Czopek-Kopciuch, U. Bijak. Kraków: Wyd-wo Instytutu języka polskiego PAN, 1997–2019. Vol. I–XV. [in Polish].
  46. Petrov, A. (1929). *Karpatoruské pomístní názvy z pol. XIX a z poč. XX st.* [Carpathian place names from the half of the 19th and the beginning of the 20th

- centuries.]. Praha: Nakl. Československej akademie věd. 220 p. [in Chech, in Russian].
47. Russisches geographisches Namenbuch [Russian geographic name book] / Ed. by M. Vasmer. Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1962–1981. Bd I–X. [in Russian].
48. Rymut, K. (1999–2001). Nazwiska polaków. Słownik historyczno-etymologiczny [Polish names. Historical and etymological dictionary]. Kraków: Wyd-wo Instytutu języka polskiego PAN. Vol. I–II. [in Polish].
49. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich [Geographical dictionary of the Kingdom of Poland and other Slavic countries]. Warszawa: Nakł. F. Sulimierskiego, W. Walewskiego, 1880–1902. Vol. I–XV. [in Polish].
50. Słownik staropolskich nazw osobowych [Dictionary of old Polish personal names] / Ed. by W. Taszycki. Wrocław: Wyd-wo PAN, 1965–1985. Vol. I–VII. [in Polish].
51. Torkar, S. (2001). Mikrotoponimia górnej doliny Baczy w zachodniej Słowenii [Microtoponymy of the upper Bača valley in western Slovenia]. *Toponimia i oronimia* / Ed. by A. Cieślíkowa i B. Czopek-Kopciuch. Kraków. P. 87–96. [in Polish].

Стаття надійшла до редколегії: 27.05.2023

Схвалено до друку: 29.09.2023